

## چالش های کنفرانس های کلاسی دانشجویان: یک مطالعه کاربردی

نویسندگان:

زهره بادیه پیمای جهرمی<sup>۱</sup>، رسول اسلامی اکبر<sup>۲\*</sup>

۱- گروه پرستاری، دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی جهرم، جهرم، ایران  
 ۲- گروه پرستاری، واحد بین الملل اروند، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران

Journal of Education and Ethics in Nursing, Volume 2, Number 3, Full 2013

## چکیده:

**مقدمه:** هدف مطالعه حاضر بررسی اهمیت هر یک از چالش های احتمالی کنفرانس های کلاسی دانشجویان از دیدگاه خود آنها در حیطه های مرتبط با اساتید و دانشجویان پس از اجرای این روش یاددهی-یادگیری توسط دانشجویان در طول ترم یک تحصیلی می باشد.

**روش کار:** این مطالعه از نوع شبه تجربی به روش تک گروهی فقط با پس آزمون بر روی ۳۵ نفر دانشجوی هوشبری پیوسته ترم پنجم و هوشبری ناپیوسته ترم دوم انجام شد که درس پاتوفیزیولوژی را در یک کلاس به صورت مشترک با استفاده از دو روش سخنرانی اساتید و روش ارائه کنفرانس توسط خود، در طول یک ترم تحصیلی گذراندند. روش جمع آوری اطلاعات به صورت خود گزارش دهی و ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته ای بود که روایی و پایایی آن تایید گردید ( $\alpha=0/85$ ).

**یافته ها:** نتایج نشان داد که در حیطه چالش های مرتبط با دانشجویان در مقیاس با اهمیت زیاد و خیلی زیاد، بیشترین فراوانی به ترتیب مربوط به چالش های "عدم فهم کافی مطالب و محتوای تدوین شده برای ارائه کنفرانس" ( $57/2\%$ ) و "عدم توجه کافی دانشجویان به مطالب ارائه شده توسط همکلاسی ها" ( $57/1\%$ )، در حیطه چالش های مرتبط با اساتید نیز از دیدگاه دانشجویان، در مقیاس با اهمیت زیاد و خیلی زیاد بالاترین فراوانی، مربوط به چالش های "مشخص نبودن معیارهای ارزشیابی کنفرانس" ( $57/2\%$ ) و فقدان جلسات مشورتی با اساتید قبل از ارائه کنفرانس ها" ( $40\%$ ) بود.

**نتیجه گیری:** توجه به عواملی نظیر موضوع کنفرانس، آمادگی شناختی و عاطفی دانشجویان، فراهم آوردن بستر مناسب جهت بحث، پرسش و پاسخ و مشارکت فعال دانشجویان هنگام ارائه کنفرانس های کلاسی و مشخص نمودن و معرفی صریح معیارهای ارزشیابی به دانشجویان درگیر در این روش یاددهی - یادگیری، از جمله راهکارهایی هستند که می تواند آموزش به روش ارائه کنفرانس را اثربخش تر و کارآمدتر نماید.

J Educ Ethics Nurs 2013;2(3):26-33

واژگان کلیدی: دانشجویان، کنفرانس های کلاسی، چالش ها

## مقدمه:

از این رو طی سال های گذشته یک حرکت جهانی برای تحقیق در کارآمدتر کردن نظام های آموزشی شروع شده است، در کشور ما نیز آموزش علوم پزشکی شاهد تجلی اراده راسخ برای تغییرات بنیادین و زیر بنایی چه به لحاظ ساختاری و چه به لحاظ محتوایی بوده است و هم اکنون گرایش رشته های مختلف علوم پزشکی به سمت دانشجو محوری آشکار است [۳].

سالهاست که تدریس دروس نظری در رشته های علوم پزشکی به شیوه سنتی و سخنرانی استاد در کلاس ادامه دارد؛ عملی که هم برای استاد و هم برای دانشجو صرفاً به عنوان رفع تکلیف تلقی می گردد [۱]. چنانچه مطالعه صولتی و همکاران نشان می دهد ۸۰٪ آموزش ها و اطلاعات ارائه شده توسط روش مرسوم سخنرانی در مدت ۸ هفته فراموش می شوند [۲].

\* نویسنده مسئول، نشانی: فارس، جهرم، خیابان شهید مطهری، دانشکده پرستاری و پیراپزشکی

پست الکترونیک: rasoolislamiakbar@gmail.com

تلفن تماس: ۰۷۹۱۳۳۴۱۵۰۱

تاریخ پذیرش: ۹۲/۴/۲

تاریخ دریافت: ۹۲/۲/۳۱

در رویکرد دانشجوی محور اساتید باید برای فعال نگه داشتن دانشجویان و استقلال آنان به عنوان فرد یادگیرنده تلاش های

بیشتری نمایند زیرا در این رویکرد آموزش تنها انتقال و بیان آنچه که اساتید می دانند به دانشجویان نیست بلکه باید به دانشجویان نشان داد چگونه یاد بگیرند. در واقع اساتید باید دانشجویان را به یادگیری تشویق و در این امر مهم آنها را درگیر نمایند. در این روش موفقیت اساتید زمانی حاصل خواهد شد که دانشجویان برای مطالعه، تفکر، بازاندیشی و یادگیری واقعی مشتاق باشند [۴]، بتوانند مطالب را جمع آوری نمایند، از آن ها یاد بگیرند و توانایی به کارگیری آن ها را داشته باشند [۵]. از سوی دیگر دخالت دادن دانشجوی در تدریس با رضایت و یادگیری بیشتری برای دانشجو همراه است [۶] که باعث تشویق دانشجو به حضور در کلاس شده، او را از حالت منفعل و شنونده خارج می نماید، حتی مهارت های ارتباطی وی را نیز تقویت می نماید [۷] و او را قادر می سازد دانش به دست آمده را در عمل به کار ببرد [۸].

راه های مختلفی برای کمک به یادگیری دانشجویان و تقویت درک مطلب توسط آن ها وجود دارد زیرا دانشجویان از راه های متفاوت و به میزان مختلف اطلاعات را می گیرند که با استفاده از روش های مؤثر می توان هنر آموزش و آموزش دهنده را نشان داد. یکی از این روش ها ارائه مباحث توسط خود دانشجویان یا اصطلاحاً ارائه کنفرانس است. کنفرانس (Conference) در لغت به معنای سخنرانی، وعظ و خطابه می- باشد [۹] و واژه کنفرانس برای تعریف هر نشستی که در آن افراد به تبادل نظر پیرامون یک موضوع خاص می پردازند، اطلاق می شود، اما در روش تدریس به روشی می گویند که در آن استاد کلاس درس را به گونه ای اداره کند که دانشجویان با آگاهی قبلی حضور فعال داشته باشند و با طرح پرسش و ارائه پاسخ و طرح دیدگاه های خود و استدلال بر آن و نیز ارائه بحث از جانب استاد یا دانشجو با مشارکت فعال شرکت کنندگان، یادگیری را به بیشترین سطح برسانند. تدریس با شیوه کنفرانس، فرصتی را در اختیار دانش پژوهان قرار می دهد تا با پاسخ به سؤالات طرح شده، هم چنین با طرح پرسش ها، شرکت فعال در آموزش داشته باشند و با بهره گیری از این روش، امکان شرکت بیشتر دانشجویان را در مقایسه با روش تدریس سخنرانی فراهم آورد [۱۰] اما باید توجه داشت که لازمه ارائه درس با شیوه کنفرانس، آگاهی قبلی و مطالعه کافی شرکت کنندگان در کنفرانس و تسلط کامل اساتید به مباحث ارائه شده و حضور فعال دانشجویان و استاد در کلاس درس و... می باشد. در واقع در صورتی روش تدریس کنفرانس دانشجویی می تواند جذاب،

برانگیزنده، امید بخش، پویا و تأثیر گذار باشد که اساتید در به کارگیری آن مهارت داشته، به شکل ماهرانه ای فعالیت یاددهی یادگیری را سازماندهی کرده باشند و این روش با اهداف آموزشی دروس هماهنگ باشد، در غیر این صورت روش کنفرانس ناکارآمد، و غیر مؤثر است. مثلاً برخی از موضوعاتی که قبل و یا حین استفاده از روش ارائه کنفرانس های دانشجویی در تدریس برای اساتید می تواند مطرح باشد و نیازمند توجه است مواردی از این قبیل است؛ همخوانی ارائه کنفرانس با اهداف موضوع تدریس، توانایی دانشجویان جهت اداره کلاس در زمان ارائه کنفرانس، احاطه علمی کافی دانشجویان به موضوع های کنفرانس، وجود موضوعات کافی و متنوع برای ارائه کنفرانس توسط دانشجویان و بسیاری از موضوعات دیگر که نیاز است اساتید محترم به منظور هماهنگی با اهداف آموزشی، تأثیرگذاری در کلاس و رشد و تعالی یادگیری در دانشجویان در ارتباط با آنها بیشتر تأمل نمایند. هدف مطالعه حاضر بررسی اهمیت هر یک از چالش های احتمالی کنفرانس های کلاسی دانشجویان از دیدگاه خود آنها در حیطه های مرتبط با اساتید و دانشجویان پس از اجرای این روش یاددهی-یادگیری توسط دانشجویان در طول ترم یک تحصیلی و نیز بررسی ارتباط بین میانگین کل نمرات اهمیت چالشها با برخی متغیرهای دموگرافیک در دانشجویان هوشبری پیوسته و ناپیوسته شرکت کننده در پژوهشی باشد تا با شناسایی چالش های مهم و تأثیرگذار بر این روش یاددهی زمینه های لازم را در جهت هرگونه اصلاح و تجدید نظر در این روش تدریس ایجاد نمود و بتوان از راهکارهای مؤثر در زمینه ارتقا دانش، نگرش و مهارت دانشجویان بیش از پیش استفاده کرد.

### روش کار:

این پژوهش به صورت شبه تجربی و به روش تک گروهی فقط با پس آزمون روی ۳۵ نفر از دانشجویان هوشبری پیوسته و ناپیوسته دانشگاه علوم پزشکی جهرم در نیمسال اول تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ انجام گردید. واحدهای پژوهش به روش سرشماری در این مطالعه شرکت کردند. گردآوری داده ها از طریق پرسشنامه محقق ساخته ای بود که با استفاده از تجارب محققین و منابع علمی در دو بخش اطلاعات دموگرافیک (سن، جنس، معدل تحصیلی، و نوع ورودی دانشجویان هوشبری اعم از پیوسته و ناپیوسته) و ۱۹ عبارت در ارتباط با چالش های کنفرانس های کلاسی مرتبط با اساتید و دانشجویان تهیه گردید و واحدهای پژوهشی بایست اهمیت هر یک از این موارد را بر کیفیت تدوین و ارائه کنفرانس های کلاسی ارائه شده در

استفاده از آزمون های آمار توصیفی و نیز آزمون تی مستقل و آزمون همبستگی اسپیرمن در ارتباط با اهداف پژوهش با نرم افزار SPSS v.16 در سطح معنی داری ۰/۰۵ تجزیه و تحلیل گردید.

### یافته ها:

در مطالعه حاضر میانگین سن ۳۵ دانشجوی کارشناسی هوشبری پیوسته و ناپیوسته شرکت کننده در پژوهش ۲۱/۸±۴/۵۲ بود، ۲۷ نفر از آنها دختر (۷۷/۱٪)، ۸ نفر پسر (۲۲/۹٪) و اکثریت (۸۲/۴٪) مجرد بودند. میانگین معدل تحصیلی دانشجویان شرکت کننده در پژوهش نیز ۱۷±۰/۹۹ بود. در ارتباط با میزان اهمیت هر یک از چالش های کنفرانس های کلاسی از دیدگاه دانشجویان هوشبری که در این مطالعه بر اساس فراوانی نظرات دانشجویان درباره هر یک از چالش هادر مقیاس اهمیت مشخص گردید، نتایج نشان داد که در حیطه چالش های مرتبط با دانشجویان در مقیاس با اهمیت زیاد و خیلی زیاد، بیشترین فراوانی به ترتیب مربوط به چالش های "عدم فهم کافی مطالب و محتوای تدوین شده برای ارائه کنفرانس" (۵۷/۲٪)، "عدم توجه کافی دانشجویان به مطالب ارائه شده توسط همکلاسی ها" (۵۷/۱٪)، "نداشتن تجربه قبلی در رابطه با ارائه کنفرانس ها" (۵۴/۳٪) و "تسلط ناکافی دانشجویان ارائه دهنده به مطالب کنفرانس" (۵۴/۳٪) بود.

همچنین نتایج در رابطه با چالش های کنفرانس های کلاسی در حیطه مرتبط با اساتید از دیدگاه دانشجویان، بیانگر آن بود که بالاترین فراوانی با اهمیت زیاد و خیلی زیاد مربوط به چالش های "مشخص نبودن معیارهای ارزشیابی کنفرانس" (۵۷/۲٪)، فقدان جلسات مشورتی با اساتید قبل از ارائه کنفرانس ها" با فراوانی ۴۰٪ و "اختصاص زمان ناکافی توسط اساتید برای ارائه کنفرانس ها" (۳۱/۵٪) بود.

چالش هایی نیز که در مقیاس با اهمیت کم و خیلی کم دارای بیشترین فراوانی پاسخ بودند و در واقع از دید اکثر دانشجویان حداقل چالش را در تدوین ارائه کنفرانس های کلاسی ایجاد کرده بودند "عدم مشارکت استاد در ایجاد جو مناسب برای ارائه بهتر مطالب کنفرانس" (۵۷/۲٪) و "عدم همکاری کافی درون گروهی بین افراد در تدوین و ارائه کنفرانس ها" (۵۱/۵٪) بود. (جدول شماره ۱)

طول ترم بر اساس یک طیف پنج رتبه ای (از خیلی زیاد=۵ تا خیلی کم=۱) مشخص می نمودند. اعتبار محتوایی و روایی صوری پرسشنامه محقق ساخته با نظرخواهی ۶ نفر از اساتید دانشکده پرستاری و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی جهرم و پایایی پرسشنامه نیز با آلفای کرونباخ به میزان ۰/۸۵ تایید گردید.

دانشجویان شرکت کننده در این مطالعه دانشجویان کارشناسی هوشبری پیوسته ترم چهارم و کارشناسی هوشبری ناپیوسته ترم دوم بودند که در ترم تحصیلی، درس پاتوفیزیولوژی با ۴ واحد درسی را با ۳ نفر از اساتید دانشکده پرستاری و پیراپزشکی به صورت مشترک گذراندند و در همین راستا در ابتدای ترم تحصیلی یک نسخه از طرح دوره این درس که در بردارنده اهداف آموزشی و انتظارات یادگیری، تکالیف دانشجویان، امکانات مورد نیاز برای ارائه درس، منابع درسی، نحوه ارزشیابی و جدول زمان بندی ارائه موضوعات در کل دوره بود توسط اساتید در اختیار دانشجویان قرار داده شد. به همراه سایر توضیحات لازم، نحوه ارائه درس نیز به آن ها توضیح داده شد؛ در تدریس این واحد درسی، روند کار بدین صورت بود که مباحث پایه درس نظیر فیزیولوژی، آناتومی، روش های بررسی و تشخیص بیماری های مربوط به سیستم ها و سایر موضوعاتی که نقش پیش سازمان دهنده را داشتند با استفاده از روش سخنرانی همراه با پرسش و پاسخ توسط اساتید ارائه گردید و در ادامه هر مبحث، بیماری های با پاتوفیزیولوژی ساده تر که دانشجویان توانایی درک بیشتر آن را داشتند با استفاده از روش ارائه کنفرانس توسط گروههای ۲ تا ۳ نفره آزادی انتخاب موضوع ها، توسط دانشجویان مطرح گردید. در هر گروه یک نفر به عنوان ارائه دهنده به ارائه محتوی تدوین شده در ارتباط با موضوع درسیانتخاب شده توسط گروه در تاریخ های مقرر شده برنامه کلاسیمی پرداخت و این کار راظرف مدت ۲۰ دقیقه به روش سخنرانی با استفاده از اسلایدهای تهیه شده توسط گروه کنفرانس خود، ارائه می نمود. قابل ذکر است که به هنگام ارائه کنفرانس های دانشجویان، استاد در راستای ایجاد جو مناسب برای ارائه دانشجویان در کلاس حضور داشت و ارائه دهندگان و نیز دانشجویان حاضر را به انجام پرسش و پاسخ برای ایجاد یک ارتباط دو طرفه و نیز عمق بخشیدن به یادگیری ترغیب می نمود و در مواقع مورد لزوم در حین و یا پایان کنفرانس دانشجویان به تکمیل صحبت های آنها و پاسخ دهی به برخی سوالاتی که ارائه دهندگان از ارائه توضیحات کامل در ارتباط با آن ناتوان بودند می پرداخت. در پایان ترم تحصیلی نیز همانطور که قبلا ذکر گردید پرسشنامه مربوط به چالش های کنفرانس های کلاسی در اختیار دانشجویان قرار گرفت و تکمیل گردید. سپس داده های بدست آمده با

اما بین میانگین نمره اهمیت حیطة مرتبط با دانشجویان، در دو گروه دانشجویان پیوسته و ناپیوسته تفاوت آماری معنی داری وجود نداشت.

در نهایت تجزیه و تحلیل آماری با استفاده از آزمون همبستگی اسپیرمن نشان داد بین میانگین نمره اهمیت کل چالش ها از دیدگاه دانشجویان هوشبری و هریک از متغیرهای دموگرافیک از قبیل سن، جنس، معدل تحصیلی و وضعیت تاهل دانشجویان ارتباط معنی داری وجود ندارد.

نمره در دانشجویان پیوسته  $0.47 \pm 0.26$  و در دانشجویان

ناپیوسته  $0.71 \pm 0.96$  می باشد. همچنین میانگین نمره اهمیت به دست آمده از حیطة چالش های مرتبط با اساتید نیز در دانشجویان پیوسته  $0.74 \pm 0.11$  و در دانشجویان ناپیوسته  $0.57 \pm 0.25$  بود.

مقایسه میانگین نمرات یاد شده در دانشجویان هوشبری پیوسته و ناپیوسته نیز نشان داد که تنها بین میانگین نمره اهمیت حیطة مرتبط با اساتید، در دو گروه دانشجویان هوشبری پیوسته و ناپیوسته تفاوت آماری معنی دار وجود دارد ( $t=3/14$  و  $P=0/003$ )

جدول شماره ۱: توزیع فراوانی نظرات دانشجویان در ارتباط با هر یک از چالش های کنفرانس های کلاسی دانشجویان در مقیاس میزان اهمیت

ردیف	مقیاس	خیلی زیاد			زیاد			متوسط			کم			خیلی کم		
		تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۱	فقدان جلسات مشورتی با اساتید قبل از ارائه کنفرانس ها	۴	۱۱/۴	۱۰	۲۸/۶	۱۲	۳۴/۸	۷	۲۰	۲	۵/۷					
۲	مشخص نبودن معیارهای ارزشیابی کنفرانس	۱۰	۲۸/۶	۱۰	۲۸/۶	۷	۲۰	۶	۱۷/۱	۲	۵/۷					
۳	مشخص نبودن میزان نمره ارائه کنفرانس	۳	۸/۶	۳	۸/۶	۵	۱۴/۳	۱۲	۳۴/۳	۱۲	۳۴/۳					
۴	تغییر برنامه زمانی ارائه کنفرانس ها	۲	۵/۷	۷	۲۰	۱۲	۳۴/۳	۱۰	۲۸/۶	۴	۱۱/۴					
۵	عدم مشارکت استاد در ایجاد جو مناسب برای ارائه بهتر مطالب کنفرانس	۴	۱۱/۴	۵	۱۴/۳	۶	۱۷/۱	۱۲	۳۴/۳	۸	۲۲/۹					
۶	اختصاص زمان ناکافی برای ارائه کنفرانس	۳	۸/۶	۸	۲۲/۹	۱۳	۳۷/۱	۸	۲۲/۹	۳	۸/۶					
۷	عدم همکاری کافی درون گروهی بین افراد در تدوین و ارائه کنفرانس ها	۲	۵/۷	۶	۱۷/۱	۹	۲۵/۷	۱۵	۴۲/۹	۳	۸/۶					
۸	نداشتن تجربه قبلی در رابطه با ارائه کنفرانس کلاسی	۷	۲۰	۱۲	۳۴/۳	۷	۲۰	۷	۲۰	۲	۵/۷					
۹	احساس ترس و اضطراب در ارتباط با ارائه کنفرانس در حضور استاد	۳	۸/۶	۹	۲۵/۷	۱۲	۳۴/۳	۸	۲۲/۹	۳	۸/۶					
۱۰	عدم تناسب تعداد اسلایدهای دانشجویان با مدت زمان در نظر گرفته شده برای ارائه کنفرانس	۰	۰	۱۰	۲۸/۶	۱۲	۳۴/۳	۱۱	۳۱/۴	۲	۵/۷					
۱۱	عدم فهم کافی مطالب و محتوای تدوین شده برای ارائه کنفرانس	۵	۱۴/۳	۱۵	۴۲/۹	۷	۲۰	۵	۱۴/۳	۳	۸/۶					
۱۲	عدم توجه کافی دانشجویان به مطالب ارائه شده توسط همکلاسی ها	۷	۲۰	۱۳	۳۷/۱	۸	۲۲/۹	۶	۱۷/۱	۱	۲/۹					
۱۳	دانش و مهارت ناکافی در دستیابی به منابع مناسب و معتبر اینترنتی برای تدوین مطالب	۴	۱۱/۴	۷	۲۰	۱۳	۳۷/۱	۷	۲۰	۴	۱۱/۴					
۱۴	مهارت ناکافی در تهیه اسلایدهای مناسب	۲	۵/۷	۴	۱۱/۴	۱۴	۳۷/۱	۱۲	۳۴/۳	۳	۸/۶					
۱۵	تسلط ناکافی دانشجویان ارائه دهنده به مطالب کنفرانس	۵	۱۴/۳	۱۴	۴۰	۱۰	۲۸/۶	۶	۱۷/۱	۰	۰					
۱۶	عدم علاقه دانشجویان به ارائه کنفرانس	۷	۲۰	۹	۲۵/۷	۹	۲۵/۷	۸	۲۲/۹	۲	۵/۷					
۱۷	عدم انجام پرسش و پاسخ توسط افراد ارائه دهنده کنفرانس	۷	۲۰	۹	۲۵/۷	۹	۲۵/۷	۸	۲۲/۹	۲	۵/۷					
۱۸	عدم اختصاص دادن زمان کافی برای تدوین مطالب کنفرانس	۴	۱۱/۴	۱۱	۳۴/۳	۷	۲۰	۱۱	۳۱/۴	۲	۵/۷					
۱۹	عدم توانایی دانشجویان در انتقال و تفهیم مطالب کنفرانس	۴	۱۱/۴	۱۰	۲۸/۶	۱۴	۴۰	۶	۱۷/۱	۱	۲/۹					

روش تدریس توسط دانشجو اضطراب دانشجویان در حد متوسط و میانگین نمرات امتحان دانشجویان در این روش بیشتر از روش سخنرانی استاد و روش پرسش و پاسخ بود [۶].

عدم فهم کافی مطالب و محتوای تدوین شده برای کنفرانس از سوی دانشجویان ارائه دهنده و تسلط ناکافی آنها به مطالب کنفرانس نیز از دیگر چالش های کنفرانس های کلاسی مهم با فراوانی بالا در بعد مرتبط با دانشجویان بود. قطعاً هرچه فرد ارائه دهنده مطالب درسی را بهتر بفهمد به موضوع تسلط بیشتری داشته و مطالب را روشن تر بیان خواهد کرد. در مطالعه ای هم که در دانشگاه علوم پزشکی گیلان در ارتباط با دیدگاه اعضای هیات علمی و دانشجویان درباره عوامل موثر بر تدریس اثربخش انجام شد دانشجویان ویژگی های انتقال شفاف و واضح مطالب را به عنوان عوامل با اولویت بالا در یک روش تدریس اثر بخش ذکر نمودند [۱۴]. در تحقیق محدثی و همکاران نیز که با عنوان بررسی مقایسه ای شاخص های تدریس اثر بخش از دیدگاه اعضا هیئت علمی و دانشجویان دانشگاه ارومیه انجام شد در حیطه روش تدریس از نظر هر دو گروه اعضا هیئت علمی و دانشجویان، تسلط بر درس و انتقال شفاف و واضح مطالب درسی بیشترین امتیاز را بدست آورده بود که با تحقیق حاضر همخوانی دارد [۳].

شاید با توجه به نتیجه بدست آمده بتوان چنین بیان نمود که استاد در روش کنفرانس دانشجویی باید مباحث اصلی و پایه را که در فهم موضوعات و مباحث دیگر نقش مهمی را ایفا می نماید به عبارتی به عنوان پیش سازمان دهنده محسوب می گردند را ابتدا خود تدریس نموده و با تفویض مباحث فرعی به دانشجویان تا حدودی این چالش را حل نماید. البته باید اذعان نمود که این مهم تا حدود زیادی توسط اساتید پژوهش حاضر قبلاً مد نظر قرار گرفته بود به عنوان مثال موضوعاتی نظیر فیزیولوژی، آناتومی، روش های بررسی و تشخیص بیماری های مربوط به سیستم ها و موضوعات پایه ای ابتدا توسط مدرسین عنوان گردیده بود که احتمالاً می بایست دقت بیشتری در این موضوع صورت می گرفت. در مطالعه موریس و تورنبال نیز دانشجویان چنین مطرح نمودند که در جلسات آموزشی، باید همزمان با ارائه دانشجو فرصت هایی توسط استاد برای یادگیری بیشتر سایر دانشجویان ایجاد شود و به عنوان یک راهکار مورد توجه قرار گیرد [۱۵]، امری که در این مطالعه اساتید تا اندازه ای برای تکمیل فرایند یادگیری در هنگام ارائه دانشجویان مورد ملاحظه قرار داده بودند.

عدم برگزاری جلسه مشورتی با دانشجویان قبل از ارائه کنفرانس، یکی دیگر از چالش های مهم مرتبط با اساتید از دیدگاه دانشجویان شرکت کننده در این پژوهش بود که شاید

## بحث:

در تدریس موفق و تأثیرگذار علاوه بر توانایی علمی و صلاحیت های اخلاقی استاد، روش تدریسی که استاد به کار می برد بسیار مهم است و نشان دهنده اهمیت درس و سعی و تلاش وی برای یادگیری دانشجویان می باشد. در این میان کنفرانس دانشجویی به عنوان یکی از روش های نوین آموزشی می تواند فواید زیادی داشته باشد اما در صورتی که به طور صحیح اجرا نشود موجب نارضایتی استاد و دانشجویان می گردد [۱۱].

بر اساس نتایج این مطالعه چالش های کنفرانس دانشجویان در دو بعد دانشجویی و اساتید بررسی شد. "عدم توجه کافی دانشجویان به مطالب ارائه شده توسط همکلاسی ها" از مهمترین چالش هایی بود که در این تحقیق توسط دانشجویان در ارتباط با روش ارائه کنفرانس عنوان شده بود. شعبانی در کتاب مهارت های آموزشی و پرورشی می نویسد: شیوه های متعددی برای جلب توجه فراگیران به سخنرانی وجود دارد؛ در این میان فعالیتهایی همچون طرح سؤال، بحث و گفتگو، استفاده از وسایل بصری، شناخت علایق و خواسته های شاگردان، و بالاخره بیان صریح هدف ها و نکات مهم، تنها برخی از نکاتی است که در جلب توجه شاگردان می تواند بسیار مفید باشد [۱۲]. در این مطالعه نیز اساتید پژوهشگر با توجه به نحوه ارائه کنفرانس های کلاسی توسط دانشجویان، تأثیر عواملی از قبیل عدم طرح سؤال کافی و مناسب جهت ایجاد زمینه بحث و گفتگو در هنگام ارائه محتوا از طرف دانشجویان ارائه دهنده و نیز دانشجویان حاضر در کلاس را موثر می دانند. چنانکه اگر فراگیران در امر آموزش خود فعال نباشد و برای یادگیری آمادگی و مهارت لازم را نداشته باشد یادگیری دچار مشکل خواهد گردید [۱۳].

در تحقیقی نیز که توسط صولتی و همکاران بر روی دانشجویان پزشکی در ارائه درس فیزیوپاتولوژی به دو روش مختلف انجام شد؛ روش اول ترکیب بحث و گفتگو، یادگیری گروهی و سخنرانی استاد و روش دوم بحث و گفتگو، یادگیری گروهی و سخنرانی دانشجو، نتایج نشان داد از نظر دانشجویان مشارکت بیشتر آن ها در فرایند تدریس مطلوب تر است [۲]. در تحقیق حاج باقری و همکاران نیز که درس داخلی جراحی دو به دانشجویان پرستاری به روش سخنرانی استاد، پرسش و پاسخ و تدریس توسط دانشجو ارائه شد دخالت دادن دانشجو در تدریس با رضایت و یادگیری بیشتری برای دانشجو همراه بود چنانکه در

داشتن جلسه مشورتی اساتید با دانشجویان ارائه دهنده کنفرانس در راستای چالش مهم منعکس شده توسط دانشجویان در ارتباط با فقدان آنو بالاخره اختصاص زمان بیشتری به ارائه کنفرانس- های دانشجویان متناسب با موضوع کنفرانس می تواند از جمله راهکارهای مفید در ارتباط با چالش های مهم مرتبط با اساتید باشد.

اختصاص کمترین چالش به آیتام های عدم مشارکت استاد در ایجاد جو مناسب برای ارائه کنفرانس و همکاری ناکافی درون گروهی بین افراد در تدوین و ارائه کنفرانس هانیز یافته امیدوارکننده ای است که نشان می دهد اساتید پژوهش حاضر در فراهم آوردن جوی مناسب جهت ارائه دانشجویان از دیدگاه دانشجویان به طور مثبت ایفای نقش نموده اند موضوعی که از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گیلان نیز در یک تدریس اثر بخش برای استاد از اولویت بالایی برخوردار بود [۱۴]. همچنین همکاری کافی در گروه های دانشجویی جهت ارائه کنفرانس ها نیز از جمله موضوعات درخور توجه بود. این روش تدریس نه تنها می تواند اعتماد به نفس دانشجویان را در مورد توانایی هایشان افزایش دهد بلکه توانایی آن ها را برای یادگیری در موقعیت های جدید، یادگیری مستقل و یادگیری مادام العمر نیز ارتقا می بخشد.

### نتیجه گیری:

کنفرانس دانشجویی به عنوان یکی از روش های نوین آموزشی می تواند فواید زیادی داشته باشد اما در صورتی که به طور صحیح اجرا نشود چالش هایی را در پی خواهد داشت که توجه به آنها توسط مدرسین قبل از استفاده از این روش آموزشی برای افزایش رضایتمندی و ارتقاء یادگیری فراگیران حائز اهمیت می- باشد.

### تشکر و قدردانی:

بدین وسیله پژوهشگران از همه کسانی که در انجام این مطالعه مشارکت داشتند به ویژه دانشجویان هوشبری که صمیمانه همکاری نمودند تشکر و قدردانی می نماید.

یکی از عوامل مهم دخیل در یافته مذکور باشد که ممکن است در فهم کافی مطالب و محتوای تدوین شده و تسلط کافی دانشجویان به مطالب کنفرانس نقش بسزایی را ایفا نماید. زیرا درگیر کردن دانشجویان با مباحث درسی در خارج از کلاس از جمله عوامل مؤثر در روش های فعال یادگیری است [۱۶]. چنانکه در مطالعه هیس و هایمس، روش مشاوره مرحله ای، یک رویکرد موفق بود که به تغییرات درسی معناداری منجر شد و فرصت هایی را برای دانشجویان فراهم ساخت که از یکدیگر یاد بگیرند و تفکر انتقادی و مسئولیت حرفه ای در آن ها پرورش یابد [۱۷].

اما یکی دیگر از چالش های بعد دانشجویی نداشتن تجربه قبلی در رابطه با ارائه کنفرانس بود که اساتید باید آن را مدنظر قرار دهند و با برقراری ارتباط مناسب با دانشجویان قبل از ارائه، چنین مواردی را مشخص کرده و جهت ارائه بهتر دانشجویان را راهنمایی نمایند همچنین اگر از ابتدای ورود دانشجویان به دانشگاه و یا حتی دوره راهنمایی و دبیرستان از روش های مختلف دانشجو محور استفاده گردد این چالش نیز به خودی خود حل خواهد گردید. هرچند این احتمال نیز وجود دارد که دانشجویان در مقابل روش هایی غیر از سخنرانی مقاومت کنند زیرا روش های یادگیری فعال با نقش شنونده بودن که روشی غیر فعال و آشنا برای دانشجویان است و به آن عادت دارند مخالف است [۱۶]. حتی ممکن است دانشجویان به استاد خود چنین اذعان نمایند که شما استاد هستید و ما اینجا هستیم که از شما یاد بگیریم و اگر ما قرار است تدریس نمایم پس شما چه کاری انجام خواهید داد [۱۸]. چنانکه در مطالعه ای که با عنوان نقش آفرینی دانشجویان پرستاری به عنوان مدرس در یادگیری مبتنی بر کنکاش انجام شد، دانشجویان پرستاری از اینکه به عنوان فرد آموزش دهنده نقش ایفا نمایند احساس ناخوشایندی داشتند و اغلب ارزش واقعی این رویکرد را به عنوان یک روش آموزشی مورد تردید قرار می دادند [۱۵].

به نظر می رسد چالش های مطرح شده در بعد اساتید با تدابیر آسان تری قابل حل باشد به عنوان مثال مشخص نمودن معیارهای ارزشیابی کنفرانس در ابتدای ترم قبل از ارائه کنفرانس- ها و اعلام این معیارها و امتیاز هریک از آن ها به دانشجویان،

## References:

- Mahram M, Mahram B, Mousavinasab N. Comparison between the Effect of Teaching through Student-Based Group Discussion and Lecture on Learning in Medical Students. J Med Educ Dev Center 2008;5(2):71-9.(Persian)
- Solati M, Javadi R, Hosseini Teshnizi S, Asghari N. Desirability of two participatory methods of teaching, based on students' view point. Hormozgan Univ Med Sci J 2010;14(3):191-7. (Persian)

3. Mohadece H, Feize A, Salem Safe R. Comparison of effective indicators teaching from the perspective of faculty and students of Oromeie University of Medical Sciences. *Oromeie Univ Med Sci* 2011;9(6):465-71. (Persion)
4. Lujan HL, DiCarlo SE. Too much teaching, not enough learning: what is the solution? *Adv inPhysiol Educ* 2006;30(1):17-22.
5. Cortright RN, Collins HL, DiCarlo SE. Peer instruction enhanced meaningful learning: ability to solve novel problems. *Adv Physiol Educ* 2005;29(2):107-11.
6. Adib-Hajbaghery M, Afazel MR. A comparison of the effects of instructional methods on satisfaction, anxiety and learning of nursing students. *Horizons Med Educ Dev* 2011;4(3):11-5. (Persion)
7. Faraj Zadegan Z, Ghasemian safeia H. Active participation of students in teaching. *Iran J Med Educ* 2011;11(9):1129-30. (Persion)
8. Gleason BL, Peeters MJ, Resman-Targoff BH, Karr S, McBane S, Kelley K, et al. An active-learning strategies primer for achieving ability-based educational outcomes. *American j pharm educ* 2011;75(9). (Persion)
9. Amid H. *Amid Persian culture*. Tehran: Amir Kabir; 1994. (Persion)
10. Bayan H. *New management methods in education*. Tehran: State Manag Training Center; 1993. (Persion)
11. Yadolah Pour B. *Pathology of student conference with emphasis on Islamic Theology course*. Maaref. 2008:34. (Persion)
12. Shabani H. *Educational skills*. Tehran: Samt publissheer; 2001. (Persion)
13. Butler DL. Individualizing instruction in self-regulated learning. *Theory pract* 2002;41(2):81-92.
14. Asgar F, Mahjob Moadab H. Comparison of effective indicators teaching from the perspective of faculty and students of Gilan University of Medical Sciences. *Gamhaye Toseae in Med Educ* 2010;7(1):26-33. (Persion)
15. Morris D, Turnbull P. Using student nurses as teachers in inquiry- based learning. *J Adv Nurs* 2004;45(2):136-44.
16. Bonwell CC, Eison JA. *Active learning: Creating excitement in the classroom: [dissertation]*. George Washington Univ Washington, DC; 1991.
17. Heise B, Himes D. The course council: an example of student-centered learning. *J nurs educ* 2010;49(6):343.
18. Levett-Jones TL. Self-directed learning: Implications and limitations for undergraduate nursing education. *Nurs Educ Today* 2005;25(5):363-8.

## A survey of challenges involved in students' classroom presentations: an applied study

Badeyehpeyma Jahromi Z<sup>1</sup>, Eslami Akbar R<sup>\*1</sup>

Received: 5/21/2013

Accepted: 6/23/2013

1. Dept. of Nursing, School of Nursing, Jahrom university of Medical Sciences, Jahrom, Iran
2. Dept. of Nursing, International Branch, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran

Journal of Education and Ethics in Nursing, Volume 2, Number 3, Full 2013

J Educ Ethics Nurs 2013;2(3):26-33

### Abstract

#### Introduction:

This study investigated the students' viewpoints about the significance of each possible challenge in students' classroom presentations on the part of students or professors. The study was conducted when students had already been exposed to teaching/learning method during a semester.

#### Methods:

This is a quasi-experimental study with a post-test only design performed on 35 junior undergraduate anesthesiology students who were taking pathophysiology courses by lecturing and self-presentation techniques. Data were collected using self-reports, and the data collection tool consisted of a self-made questionnaire whose validity and reliability were tested ( $\alpha=0/85$ ).

#### Results:

The findings revealed that the most frequent challenges on students part reported as very significant and significant were respectively 'lack of adequate understanding of the materials presented' (%57.2) and 'lack of other students' adequate attention to the presentations' (%57.1). The most significant challenges on the part of professors reported as very significant and significant were respectively 'indeterminate criteria for evaluation of presentations' (%57.2), and 'lack of counseling sessions before presentations' (%40).

#### Conclusion:

The results suggest that attending to factors including presentation topics, students' emotional and cognitive preparedness, provision of decent discourse contexts, and also introducing and determining definite evaluation criteria to the students involved in teaching/learning process can contribute to more effective presentations.

**Keywords:** Student, Classroom Presentation, Challenges

\* Corresponding author, Email: rasoolislamiakbar@gmail.com